

Arbeidsretten

Virksomhet

i

2011

Innholdsoversikt

FORORD	s. 3
NOEN NØKKELTALL	s. 4
1. KORT OM ARBEIDSRETTENS VIRKEOMRÅDE	s. 5
2. ARBEIDSRETTENS MEDLEMMER OG PERSONALE	s. 7
3. SAKER OG SAKSBEHANDLING	s. 9
4. ANNEN VIRKSOMHET	s. 13
5. SAMMENDRAG AV ARBEIDSRETTENS AVGJØRELSER I 2011	s. 16
6. VEDLEGG	s. 27
Vedlegg 1: Statistisk oversikt for året 2011	
Vedlegg 2: Medlemmer og varamedlemmer i Arbeidsretten per 1. januar 2011.	
Vedlegg 3: Medlemmer og varamedlemmer i Arbeidsretten per 1. september 2011.	

FORORD

Arbeidsrettens virksomhetsrapport for 2011 inneholder i hovedsak den samme informasjonen som rapporten for 2010. Rapporten er delt i fem hoveddeler:

Del 1, Kort om Arbeidsrettens virkeområde, inneholder informasjon om Arbeidsretten og om domstolens oppgaver.

Del 2, Arbeidsrettens medlemmer og personale, inneholder informasjon om Arbeidsrettens sammensetning og personalet ved rettens kontor.

Del 3, Saker og saksbehandling, inneholder informasjon om sakstilgangen i løpet av året og om saksbehandlingen. Videre gis sammenfattende merknader om sakstall og saksbehandlingstid samt beskrivelse av enkelte utviklingstrekk.

Del 4, Annen virksomhet, inneholder kortfattet informasjon om Arbeidsrettens bibliotek, rettens internasjonale kontakter og noen andre forhold.

Del 5, Sammendrag av Arbeidsrettens avgjørelser 2011, gir kort sammendrag av alle Arbeidsrettens dommer og begrunnede kjennelser avsagt i 2011.

Vedleggene inneholder statistiske oversikter som belyser saksavviklingen i 2011 og oversikter over medlemmer og varamedlemmer av Arbeidsretten per 1. januar og 1. september 2011. For eldre statistikk vises det til tidligere virksomhetsrapporter.

Oslo, 1. mars 2012

Jakob Wahl (s.)
Arbeidsrettens leder

NOEN NØKKELTALL

(Tallene for 1993-2002 er gjennomsnittstall for perioden)

	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	1993-2002
Restanse ved begynnelsen av året:	24	34	38	36	33	40	37	37	45	24
Nye saker innkommet i løpet av året:	39	30	35	34	32	36	52	40	32	43
Totalt antall saker til behandling:	63	64	73	70	65	76	89	77	77	68
Antall saker avgjort i løpet av året:	41	40	39	32	29	43	49	40	40	39
Antall saker avgjort ved dom:	26	20	19	17	10	23	21	19	19	21
Restanse ved slutten av året:	22	24	34	38	36	33	40	37	37	28
Dager med hovedforhandling:	41	27	22	25	21	29	46	33	27	34

Gjennomsnittlig behandlingstid for saker avgjort ved dom eller kjennelse:

2011: 8 måneder og 14 dager

2010: 11 måneder 4 dager

2009: 16 måneder 28 dager

2008: 11 måneder 25 dager

2007: 10 måneder 25 dager

2006: 9 måneder 20 dager

2005: 10 måneder 22 dager

2004: 12 måneder 19 dager

2003: 15 måneder 4 dager

2002: 13 måneder 3 dager

2001: 8 måneder 9 dager

1991-2000: 6 måneder 27 dager

Sammenfattende bemerkninger: Antallet nye saker og antallet avgjorte saker gikk opp i 2011 sammenlignet med 2010. Antallet saker til behandling har gått ned fra 64 til 63. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid gikk ned med om lag 3 måneder fra 2010 til 2011.

1. KORT OM ARBEIDSRETTENS VIRKEOMRÅDE

1.1 Grunntrekk

Arbeidsretten er en spesialdomstol for rettstvister mellom arbeidslivets organisasjoner om tariffavtaler og andre kollektivarbeidsrettslige spørsmål. Domstolen er lokalisert i Oslo og har hele landet som virkekrets. Arbeidsretten dømmer normalt i første og siste instans, slik at rettens avgjørelser er endelige.

Arbeidsretten er opprettet med virkning fra 1. januar 1916 med hjemmel i den første norske arbeidstvistloven av 1915. Behovet for en slik særdomstol var først og fremst begrunnet i at løsningen av tariffvister krevde rask behandling og særlig sakkyndighet. I dag er Arbeidsrettens virksomhet regulert av lov om arbeidstvister av 5. mai 1927 nr. 1 (*arbeidstvistloven*) og i noen grad av lov om tjenestetvister av 18. juli 1958 nr. 2 (*tjenestetvistloven*).

Ny arbeidstvistlov ble vedtatt i 2012, og trådte i kraft 1. mars 2012. Henvisningene i den videre fremstillingen er til loven fra 1927.

1.2 Virkeområde

Arbeidsrettens myndighetsområde fremgår i hovedsak av arbeidstvistloven § 7 nr. 2, jf. § 6 nr. 1 og 3 og § 4. Domstolen behandler for det første tvister om tariffavtalers ”gyldighet, forståelse eller beståen” og om ”krav som grunner seg på en tariffavtale”. I dette ligger det blant annet at tvister om hvorvidt det foreligger brudd på tariffavtaler hører til Arbeidsrettens kompetanseområde. Også saker om brudd på de lovbestemte fredspliktregler i arbeidstvistloven § 6 nr. 3 jf. §§ 29 og 36 hører under Arbeidsretten. Videre avgjør Arbeidsretten saker om erstatningsansvar for tariffbrudd og ulovlig arbeidsstans. Arbeidsretten har eksklusiv domsmyndighet innenfor disse områdene. Dette innebærer at søksmål om slike spørsmål ikke kan bringes inn for de alminnelige domstoler.

Etter arbeidstvistloven § 9 første ledd kan Arbeidsretten også treffe avgjørelse i saker om individuelle krav som springer ut av en arbeidsavtale, forutsatt at avgjørelsen av disse kravene følger direkte av avgjørelsen av en tariffvist i samme sak. Tvister om slike krav hører i utgangspunktet under de alminnelige domstoler.

1.3 Arbeidsrettens sammensetning

I hver sak settes Arbeidsretten med syv dommere (arbeidstvistloven § 10). To av disse er oppnevnt etter innstilling fra arbeidstakerorganisasjoner, og to etter innstilling fra arbeidsgiverorganisasjoner. De tre øvrige er juridiske dommere (se nærmere del 2 nedenfor).

1.4 Instansordningen

I de fleste saker er Arbeidsretten første og siste instans. Noen få saker av lokal karakter blir behandlet av tingrettene som lokale arbeidsretter (arbeidstvistlovens § 7 nr. 3, jf. § 26b) i første instans. Deres avgjørelser kan ankes inn for Arbeidsretten. Saker som i utgangspunktet skulle ha vært behandlet av lokal arbeidsrett, kan med samtykke av Arbeidsrettens leder bringes direkte inn for Arbeidsretten (arbeidstvistloven § 7 nr. 4).

Arbeidsrettens dommer og de fleste andre typer avgjørelser er endelige og kan derfor ikke påankes (arbeidstvistlovens § 26 nr. 4). Likevel kan en dom ankes til Høyesterett til opphevelse på det grunnlag at saken ikke hører under Arbeidsrettens domsmyndighet. Enkelte typer kjennelser og beslutninger kan ankes til Høyesteretts ankeutvalg (arbeidstvistloven § 26 nr. 3).

1.5 Publisering av avgjørelser

Arbeidsrettens dommer og andre viktige avgjørelser har hvert år siden starten og frem til og med 2006 blitt utgitt i bokform under tittelen *Dommer og kjennelser av Arbeidsretten*. Det arbeides med utgivelse av samlinger for 2007–2010. De nyeste avgjørelsene blir også lagt ut på Arbeidsrettens hjemmeside (www.arbeidsretten.no). Alle avgjørelsene tilbake til 1916 ligger på lovdatas betalingstjeneste. Fra 2010 er Arbeidsrettens avgjørelser også tilgjengelige i abonnementsbasen til Gyldendal Rettsdata, men inntil videre begrenset til senere års avgjørelser. Sammendrag av Arbeidsrettens avgjørelser for 2010 er inntatt i del 5 nedenfor.

1.6 Kontaktopplysninger

Arbeidsretten har *kontorlokaler og rettsal* i Grensen 3, Oslo. *Postadressen* er: Arbeidsretten, Postboks 8015 Dep, 0030 Oslo. Henvendelser til rettens kontor kan også gjøres pr. *telefon* (23 10 01 40), pr. *telefaks* (22 42 36 42) og pr. *e-post* (kontor@arbeidsretten.no). Arbeidsrettens hjemmeside er www.arbeidsretten.no.

2. ARBEIDSRETTENS MEDLEMMER OG PERSONALE

2.1 Arbeidsrettens medlemmer og varamedlemmer

Syv av dommerne er faste medlemmer av Arbeidsretten. I tillegg har retten en rekke varamedlemmer som trer inn ved forfall blant de faste dommerne. Varamedlemmer trer også inn i visse saker etter nærmere bestemmelser i arbeidstvistloven § 14 tredje ledd (se nedenfor, jf. også tjenestetvistloven § 25), og dessuten når noen av de faste dommerne er inhabile.

Tre av dommerne, herunder Arbeidsrettens leder og nestleder, blir oppnevnt av Kongen uten innstilling fra organisasjonene i arbeidslivet. Den midlertidige dommeren er konstituert, også denne uten innstilling fra organisasjonene. De øvrige fire dommerne blir oppnevnt av Kongen etter innstilling fra organisasjonene på arbeidstaker- og arbeidsgiversiden etter nærmere regler i arbeidstvistloven §§ 10 og 11 og tjenestetvistloven § 25. Retten blir satt med forskjellige lekdommere avhengig av om den behandler en sak etter arbeidstvistloven eller tjenestetvistloven, og også avhengig av partssammensetningen i den enkelte sak (arbeidstvistloven § 14 tredje ledd og tjenestetvistloven § 25).

Arbeidsrettens leder og nestleder er embetsmenn i faste stillinger. Konstitusjonen av en tredje dommer er videreført i 2011. Disse dommerne er knyttet til Arbeidsretten i full stilling. Resten av medlemmene har tjenesten som dommer i Arbeidsretten som verv eller bistilling og oppnevnes på åremål for tre år, sist fra 1. september 2008.

Når det gjelder Arbeidsrettens sammensetning ved inngangen til 2011 vises til vedlegg 3, som inneholder en oversikt over faste medlemmer og varamedlemmer for perioden fra 1. september 2008 til 31. august 2011.

2.2 Domstolens personale

Personalet ved Arbeidsrettens kontor bestod i 2011 av fire ansatte på heltid.

Stillingen som Arbeidsrettens leder var fra 1915 en bistilling, men er fra 1954 organisert som hovedstilling. Med virkning fra 1. september 1996 er også stillingen som Arbeidsrettens nestleder en hovedstilling. Fra 1997 til 2011 var det også en heltidsstilling som utreder ved Arbeidsrettens kontor. I tillegg har retten ytterligere en

heltidsstilling som dommer. Den tredje dommerstillingen er fra 1. mars 2012 gjort til en fast stilling. Det er i tillegg én kontoransatt og to til tre deltidsansatte protokollførere.

Arbeidsrettens leder Tor Mehl ble innvilget avskjed i nåde fra sin stilling fra 1. november 2011. Ved kongelig resolusjon 18. november 2011 ble Jakob Wahl beskikket som leder av Arbeidsretten.

Det faste personalet var i 2011:

Arbeidsrettens leder:

Tor Mehl (permisjon frem til 31. oktober 2011)

Jakob Wahl (konstituert i perioden 1. januar – 18. november 2011)

Arbeidsrettens nestleder:

Tron Løkken Sundet

Konstituert dommer:

Marit B. Frogner

Utredet:

Marita Lien (frem til 31. mars 2011)

Spesialrådgiver:

Mona Sanden Olivier (frem til 31. mars 2011)

Arbeidsrettens sekretær:

Tove Kirkeby Høgfoss

3. SAKER OG SAKSBEHANDLING

3.1 Innkomne saker, saker til behandling

I 2011 kom det inn **39** saker til Arbeidsretten. Fra 2010 ble det overført **24** saker som ikke var avgjort. I alt hadde Arbeidsretten **63** saker til behandling i 2011.

Sakene som kom inn i 2011 var med ett unntak ordinære stevninger til Arbeidsretten som første instans. I én sak ble det gitt samtykke til å bringe saken direkte inn for Arbeidsretten.

Antallet innkomne saker i 2011 (39) gikk noe opp i forhold til 2010 (30) og 2009 (35).

Sakene som kom inn til Arbeidsretten i 2011 falt med ett unntak inn under arbeidstvistlovens område, og av disse var det tre saker som gjaldt kommuner, fylkeskommuner og virksomheter med kommunal tilknytning (Spekter-området ikke medregnet).

Av de nye sakene i 2011 var det to som dreide seg om hvorvidt aksjoner eller arbeidskamp var eller ville være tariffstridig og/eller ulovlig. Disse ble behandlet som prioriterte saker/hastesaker. Den ene saken ble trukket før stevningen var forkynt for saksøkte.

De innkomne sakene i 2011 gjaldt ellers i det alt vesentlige tvister om tolkningen av tariffavtaler, og spørsmål om brudd på tariffavtaler. Som i de foregående årene gjaldt mange av sakene ulike typer spørsmål om lønn og andre økonomiske ytelser, for en del knyttet til arbeidstidsspørsmål.

Antall nye saker mellom LO og NHO med tilknyttede organisasjoner i 2011 var ti. I saker med andre motparter var NHO og tilknyttede organisasjoner part i totalt fem saker. LO med tilsluttede forbund var part i totalt elleve saker med andre motparter enn NHO.

Sakene som kom inn i 2011 fordeler seg ellers mellom en rekke parter og tariffrelasjoner. Av arbeidstakerorganisasjonene utenom LO var forbund tilsluttet YS part i ti saker. På arbeidsgiversiden utenom NHO var KS part i fire saker, Norges Rederiforbund part i åtte saker og Spekter part i tre saker. Fire av de nye sakene i 2011 omfattet frittstående forbund eller enkeltstående arbeidsgivere.

3.2 Avgjorte og overførte saker

I løpet av 2011 ble i alt **41** saker avgjort. Det stod dermed igjen **22** saker som ble overført til behandling i 2012.

De avgjorte sakene fordelte seg slik (tallene for 2010 i parentes):

- 26 saker ble avgjort ved dom (20).
- 0 saker ble hevet etter rettsforlik eller forlik under hovedforhandling (0)
- 0 saker ble nektet innbrakt direkte for Arbeidsretten (0)
- 15 saker ble hevet som frafalt eller forlikt før hovedforhandling (20).

Det totale antallet avgjorte saker i 2011 (41) var høyere enn i 2010 (40), og ligger på samme nivå som i 2003 og 2004. Det er også over gjennomsnittstallene for tiårsperioden 1991–2000 (38,9) og men noe under femårsperioden 2003–2007 (40,2).

Antallet saker som ble avgjort ved dom (26) var høyere enn i 2010 (20).

Antallet saker som falt bort ved hevingskjennelse før hovedforhandling (15) er nær gjennomsnittet for tiåret 1997-2006 (17,5).

Antallet ikke avgjorte saker (22) som ble overført til 2012er på linje med gjennomsnittet for perioden 1991-2000 (22).

3.3 Saksbehandlingen og saksbehandlingstiden

I 2011 ble det gjennomført 26 muntlige forhandlinger.

Fra og med 2010 gjennomføres det i alle saker saksforberedende møter etter at tilsvar er inngitt. Dette gjennomføres vanligvis som telefonmøte. Det gjennomføres i tillegg ofte kortere telefonmøter senere i saksforberedelsen til avklaring av enkelte praktiske spørsmål knyttet til hovedforhandlingen.

Arbeidsretten gjennomførte i 2011 ingen befaringer og holdt ingen hovedforhandlinger utenfor Oslo.

Gjennomsnittlig faktisk hovedforhandlingstid for saker som ble avgjort i 2011, var 1,7 dager. Dette er på linje med det som har vært normalt de senere årene. Det tilsvarende tallet for 2010 var 1,35 dager. Åtte av sakene ble behandlet i løpet av én rettsdag.

Tallet for antall møter til hovedforhandling er det faktiske tallet på hovedforhandlinger. Tallet for berammede hovedforhandlingsdager i løpet av et år vil normalt være en del høyere. De hevingskjennelser som blir avsagt fordi saken er forlikt vil også omfatte saker som har vært berammet. Også i 2011 var det slik at når berammede hovedforhandlinger falt bort, skjedde det gjennomgående så kort tid før hovedforhandling at det ikke lot seg gjøre å beramme nye saker på de samme dagene. Det hender også at en hovedforhandling blir berammet over to dager, men blir avviklet på én dag.

Saksbehandlingstiden for saker som ble avgjort i 2011 ved dom eller hevet ved kjennelse, var i gjennomsnitt åtte måneder og fjorten dager, regnet fra stevning kom inn, mens den i 2010 var 11 måneder og 4 dager og i 2009 var 16 måneder og 28 dager. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i 2011 ble dermed redusert.

3.4 Sammenfatninger og utviklingstrekk

Antall innkomne saker

Antallet saker som kom inn til Arbeidsretten i 2011 (39) er noe høyere enn i foregående år (30 i 2010 og 35 i 2009), men er lavere enn gjennomsnittstallet for innkomne saker i tiårsperioden 1991-2000 (40). Det er ikke grunnlag for å konstatere noen klar tendens i retning av verken høyere eller lavere nivå på saksinngangen de senere år.

Antall saker til behandling pr. år

Det samlede antall saker til behandling i 2011 (63) var lavere enn de tre foregående årene, men en må ellers tilbake til 1999 for å finne et lavere antall. Til sammenligning var gjennomsnittstallet for 1993-2002 68 saker. Disse tallene utgjør summen av antallet uavviklede saker som ble overført fra året før og antallet nye saker pr. år.

Restansesituasjonen

Pr. 31. desember 2011 var restansetallet (22) lavere enn ved utgangen av 2010 (24). I perioden 1999-2008 må en tilbake til 1999 for å finne et lavere restansetall.

Antallet avgjorte saker

Antallet saker avgjort ved dom eller kjennelse i 2011 (41) er høyere enn i antall 2010, men lavere enn i 2006.

Saksbehandlingstiden

Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden i saker som ble avgjort ved dom eller hevet ved kjennelse gikk i 2011 ned i forhold til 2010. Det forholdsvis konsentrerte berammingsprogrammet for 2011 er også lagt til grunn for 2012, og gir grunn til å anta at Arbeidsretten etter hvert vil ha en saksbehandlingstid på gjennomsnittsnivået for perioden 1991-2000, som var ca. seks måneder.

4. ANNEN VIRKSOMHET

4.1 Arbeidsrettens bibliotek

Arbeidsretten har et omfattende fagbibliotek med hovedvekt på norsk og internasjonal arbeidsrettslig litteratur. Biblioteket er tilgjengelig også for brukere utenfor retten. I 2011 ble det gjort enkelte nyanskaffelser og arbeidet med registrering i en ny søkbar database samt ommøblering i biblioteket vil bli ferdigstilt om kort tid. Arbeidet med oppdatering av biblioteket vil fortsette i 2012.

En oversikt over nyanskaffelser til biblioteket utgis ved årsslutt i form av en "Tilvekstliste" for Arbeidsrettens bibliotek. Listen publiseres separat og sendes interesserte adressater.

4.2 Eksterne oppgaver og verv

Ved siden av domstolsarbeidet har Arbeidsrettens faglige personale en del andre arbeidsoppgaver og stillingsrelaterte verv. Blant annet medvirker man i lovgivningsarbeid, særlig gjennom høringsuttalelser, og man opprettholder nasjonale og internasjonale kontakter på flere felter. Arbeidsrettens dommere bidrar også som veiledere for juridiske studenter som skriver masteroppgaver innenfor fagfeltet, og ved sensur av eksamensoppgaver innenfor arbeidsrett.

Arbeidsrettens kontor har i 2011 avsluttet det vesentlige av det administrative arbeidet for Norsk Arbeidsrettslig Forening (NARF). Det praktiske foreningsarbeidet vil nå ordnes på annen måte, og ikke lenger ivaretas av Arbeidsrettens kontor.

Både den ordinære virksomheten og eksterne aktiviteter medfører deltakelse i nasjonale og internasjonale konferanser, seminarer m.v. Det har også vært avholdt enkelte foredrag, i tillegg til orienteringer om Arbeidsrettens virksomhet og omvisning i rettens lokaler for skoleelever og for dommere fra de alminnelige domstoler. Av virksomheten i 2011 kan nevnes:

Follo tingrett besøkte Arbeidsretten den 10. januar 2011, hvor Arbeidsrettens leder og nestleder orienterte om Arbeidsrettens virksomhet.

Arbeidsretten var vertskap for den nordiske arbeidsrettsdommersammenkomsten 2011, med deltakere fra Færøyene, Island, Danmark, Sverige og Finland. Sammenkomsten ble avholdt i Bergen 13.–14. mai 2011.

Arbeidsrettens leder, nestleder og dommer deltok på EALCJs konferanse «Giving access to justice to all» på Malta 3.–4. juni 2011. og den europeiske arbeidsrettsdommerkonferansen i regi av ILO i Sevilla 19.–20. september 2011.

Arbeidsrettens leder har i tillegg orientert om Arbeidsrettens virksomhet for delegasjoner fra Russland og Malawi.

Av de foredrag Arbeidsrettens dommere har avholdt i 2011 nevnes:

Jakob Wahl holdt foredrag om Arbeidsretten som særdomstol på æresseminar LO arrangerte 7. november 2011 for advokat Bjørn Kolby, som fratrådte som leder av LOs juridiske avdeling.

Tron Løkken Sundet holdt foredrag for NHO den 2. februar 2011 over temaet tariffavtalens ufravikelighet og for spesialfagsstudenter ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Bergen den 30. september 2011 om materielle og prosessuelle spørsmål knyttet til tariffavtalen.

Marit B. Frogner holdt foredrag om prøvetid og midlertidig ansettelse på Arbeidsrettskonferansen til HR Norge 7. april 2011, om ansettelse og opphør av arbeidsforhold for Vestfold krets av Advokatforeningen 12. oktober 2011 og om kollektiv arbeidsrett mv. for studenter ved Handelshøyskolen BI den 17.–18. november 2011.

Sundet og Frogner holdt i tillegg foredrag på kurs i regi av Juristenes utdanningscenter om «Arbeidsrettslige emner» 7.–8. november 2011.

4.3 Lokale og utstyr

I 2011 ble det foretatt anskaffelser av noe nytt utstyr, blant annet PC og diverse kontormøbler.

Det ble våren 2011 gjennomført anbudskonkurranse for levering av datatjenester. På bakgrunn av denne anbudskonkurransen ble det foretatt skifte av dataleverandør med virkning fra høsten 2011.

Arbeidet med modernisering av Arbeidsrettens saksbehandlingssystem ble ledet av Mona Sanden Olivier og sluttført våren 2011.

4.4 Likestilling

Foranlediget av den lovbestemte plikten til å redegjøre for likestillingssituasjonen i enheten, bemerkes at det ikke er satt i verk spesielle likestillingsfremmende tiltak i 2011. Dette må sees i sammenheng med at Arbeidsretten er en liten og spesialisert virksomhet. Per 31. desember 2011 var det ved kontoret ansatte to kvinner og to menn.

4.5 Økonomisituasjonen

I tildelingsbrev av 27. januar 2011 ble Arbeidsretten tildelt 9,7 millioner kroner. Regnskapet for 2011 viste et forbruk på 9.677.013 kroner, som er et mindreforbruk på 22.987 kroner i forhold til budsjett. Refusjon fra NAV utgjør 30.138 kroner.

5. SAMMENDRAG AV ARBEIDSRETTENS AVGJØRELSER 2011

5.1 Dommer

Arbeidsrettens dom 24. januar 2011. Ansiennitet. Anke

I forbindelse med sammenslåing av Braathens AS og SAS-konsortiets virksomhet i Norge i 2004 ble det gjennomført forhandlinger mellom arbeidsgiver, pilotforeningene i SAS og ScanNor Flygerforening som ledet til avtale om "Etablering av SAS Braathens" (Trepartsavtalen). Avtalen hadde blant annet bestemmelser om opprettelse av en felles norsk ansiennitetsliste (FNL) for SAS Braathens som skulle gjelde i tillegg til en felles skandinavisk kombiliste. Saken gjaldt spørsmål om piloter som i 2008 ble overført fra SAS Danmark i SAS Braathens skulle innplasseres på FNL basert på kombilisteansiennitet eller basert på overføringstidspunktet. Arbeidsretten kom på bakgrunn av Trepartsavtalens ordlyd, systematikk og historikk til at innplassering av de overførte pilotene på FNL ikke kunne skje på grunnlag av kombilisteansiennitet.

Arbeidsrettens dom 7. februar 2011. Lønnsansiennitet ved ansettelse

Hovedtariffavtalen mellom Private Barnehagers Landsforbund Arbeidsgiverseksjonen og Fagforbundet for perioden 2008-2010 har bestemmelser om fastsettelse av lønnsansiennitet ved ansettelse. Lønssystemet var et minstelønssystem med innplassering på bakgrunn av godskrevet lønnsansiennitet. Spørsmålet var hvorvidt avtalen regulerte godskriving av lønnsansiennitet ved deltidsarbeid forut for tilsetting, eller om avtalen ikke regulerte hvordan tidligere praksis skulle godskrives, verken for tidligere heltids- eller deltidsarbeid. Dissens 5-2. Arbeidsrettens flertall la til grunn at det gjaldt en tariffrettslig regel om at fulltidstjeneste forut for tilsetting skulle godskrives fullt ut. Det var ikke holdepunkter i avtalen for at deltidsarbeid skulle behandles annerledes. Ut fra resultatet var det ikke nødvendig for flertallet å ta stilling til Fagforbundets anførsler om diskriminering av arbeidstaker som arbeider deltid etter arbeidsmiljøloven og indirekte diskriminering etter likestillingsloven.

Arbeidsrettens dom 9. februar 2011. Arbeidskamp. Fredsplikt. Rikslønnsnemndas kjennelse. Tariffavtalen - bortfall

Rikslønnsnemnda avsa 11. mai 2010 kjennelse i tvist mellom Norsk Sykepleierforbund (NSF) og NHO Service hvoretter "Pleie- og omsorgsoverenskomsten fastsettes som tariffavtale mellom NHO/NHO Service og Norsk Sykepleierforbund for tariffperioden

1. mai 2008 til 30. april 2010". Spørsmålet var om det etter kjennelsen forelå en tariffavtale som var til hinder for iverksettelse av arbeidsnedleggelse i forbindelse med hovedtariffoppgjøret 2010. Dissens 5-2. Arbeidsrettens flertall kom til at kjennelsen verken opprettet en overenskomst for perioden 2010–2012, eller at overenskomsten var prolongert frem til 2011. Mindretallet kom til at NSF var gitt en parallellavtale med det innhold som ville bli fremforhandlet mellom NHO Service og Fagforbundet, og at det bare skulle gjennomføres forhandlinger om de rent praktiske tilpasninger som var nødvendige for parallellavtaler.

Arbeidsrettens dom 16. februar 2011. Drøftelsesplikt

I hovedavtalen del B i KS-området § 3 har bestemmelser om arbeidsgivers og tillitsvalgtes gjensidige rettigheter og plikter. I § 3-1 er arbeidsgivers plikter regulert. Det følger av bokstav b at arbeidsgiver blant annet skal drøfte ledige og nyopprettede stillinger og prosedyrer ved utlysning m.m. med de berørte tillitsvalgte. Arbeidsretten kom til at ordlyden var entydig og klar, og at det ikke var grunnlag for å begrense drøftelsesplikten kun til prosedyrer ved utlysning m.m. Arbeidsretten kom til at Østfold fylkeskommune hadde begått tariffbrudd ved ikke å drøfte ny stilling som rådgiver i sentraladministrasjonen med tillitsvalgte fra Tekna.

Arbeidsrettens dom 14. mars 2011. Overtidsbetaling til brannpersonell

Fellesbestemmelsene i overenskomsten mellom Oslo kommune og Fagforbundet kapittel 11 har nærmere regler om overtid. Ved overtidarbeid etter nattskift og i sammenheng med dette hadde arbeidstaker i "kontinuerlig skift" rett til 100% tillegg. Spørsmålet i saken var om brannpersonell i utrykningsstyrken i Brann- og redningsetaten i Oslo kommune var omfattet av bestemmelsen, og dermed måtte anses som arbeidstakere i "kontinuerlig skift". Arbeidstidsordningen til brannpersonell var karakterisert som en to-skiftordning, men den kunne ikke anses som en helkontinuerlig skiftordning slik dette var definert i avtalens kapittel 8 om arbeidstid. Arbeidsretten la til grunn at kontinuerlig skift ikke kunne forstås slik at det kun omfattet arbeidstidsordninger som falt inn under definisjonen av helkontinuerlig skiftarbeid. Etter rettens vurdering innebar skiftordningen for utrykningspersonell at de kunne anses som arbeidstakere i kontinuerlig skift. De hadde derfor rett til overtidsgodtgjørelse etter de regler som gjaldt for arbeidstakere i kontinuerlig skift.

Arbeidsrettens dom 16. mars 2011. Velferdspolisjon i forbindelse med f3dssel.

I avtale mellom Norges Rederiforbund og Sannenslutningen av Fagorganiserte i Energisektoren (SAFE) for ansatte p3 flyttbare og faste innretninger er det bestemmelse om rett til velferdspolisjon ”med inntil syv dagers l3nn” bl.a. i forbindelse med f3dssel av eget barn. Arbeidsretten kom til at bestemmelsen ikke kunne forst3s slik at den utelukkende er knyttet til at far deltar ved selve f3dselen. Polisjon kan nyttes fleksibelt etter arbeidstakers 3nske i tilknytning til termin eller f3dssel s3 sant den faller i en oppholdsperiode (arbeidsperiode). SAFE hadde ikke utvist passivitet, og krav fra SAFE ved tidligere tariffoppgj3r tilsa ikke at tvisten som saken n3 gjaldt var en interessetvist.

Arbeidsrettens dom 22. mars 2011. Erstatning ved yrkesskade. Prosess

Hovedtariffavtalen for KS gir rett til engangserstatning ved yrkesskade/yrkessykdom. Etter punkt 11.4 har arbeidstaker krav p3 erstatning p3 15 G ved 100 % ervervsmessig uf3rhet. Erstatningen reduseres forholdsmessig dersom den ervervsmessige uf3rheten er lavere. LO/Fagforbundet og KS utarbeidet 9. juni 1997 en protokoll hvor det ble presisert at ”Rikstrygdeverkets fastsettelse av uf3rhetsgrad skal ... legges til grunn ved fastsettelse av erstatningsutbetalingen”. Arbeidsretten la til grunn at den fastsettelse av ervervsmessig uf3rhet som skjedde i vedtak om uf3repenisjon og midlertidig uf3repenisjon skulle legges til grunn ved erstatningsfastsettelsen, men at dette i utgangspunktet ikke gjaldt vedtak om arbeidsavklaringspenger. Saken var ikke lagt opp med sikte avklaring av sp3rsm3l knyttet til eldre arbeidstakere som kun innvilges midlertidig uf3repenisjon frem til alderspenisjon. S3rskilte merknader til sp3rsm3l om inhabilitet og om forhandlingskravet i arbeidstvistloven § 18 nr. 2.

Arbeidsrettens dom 24. mars 2011. Pensjon. Etterbetaling. Foreldelse. Passivitet.

I forbindelse med at Vestv3g3y kommune innf3rte pensjonsordning for samtlige ansatte i 1977, ble de som allerede var ansatt i kommunen gitt mulighet til 3 reservere seg mot medlemskap i ordningen. I hovedtariffavtalen 1996–1998 var det tatt inn uttrykkelig bestemmelse om at alle kommuner m3tte ha pensjonsordning for sine ansatte fra 1. januar 1997. Tre arbeidstakere som hadde reservert seg mot medlemskap, ble etterinnmeldt med virkning fra 1. januar 1997. Sp3rsm3let i saken var om disse arbeidstakerne p3 grunn av reservasjonen hadde rett til pensjon etter hovedtariffavtalens regler, eventuelt om kravene var foreldet eller bortfalt som f3lge av passivitet fra LO/Fagforbundets side. P3 bakgrunn av ARD 2003 side 181 hvor Arbeidsretten kom til at pensjonsordningen i kommunene var tariffestet ogs3 f3r 1. januar 1997, la Arbeidsrettens flertall til grunn at arbeidstakerne ikke rettsgyldig kunne reservere seg

mot medlemskap i en tariffavtalt pensjonsordning. Arbeidstakerne var derfor ikke bundet av erklæringene, og de hadde krav på pensjon i samsvar med hovedtariffavtalens bestemmelser. Pensjonskravet var ikke foreldet, med unntak av krav som lå lenger tilbake i tid enn tre år før stevning var uttatt. Krav om rett oppfyllelse av tariffavtalen var heller ikke bortfalt som følge av passivitet. Dissens 5–2.

Arbeidsrettens dom 12. mai 2011 Lønn. Avregning av arbeidstid. Prosess

Ved tariffrevisjonen i 2006 ble det i Byggfagoverenskomsten mellom NHO/BNL og YS/Parat/SAFE bilag 16 (offshorebilaget) punkt 3.10 inntatt bestemmelser om avregning av arbeidstid. Tvisten gjaldt spørsmålet om det skulle foretas avregning for 2006, eller om det var inngått avtale om utsatt iverksettelse av ordningen med avregning av arbeidstid. Arbeidsretten la til grunn at det for 2006 skulle foretas avregning av den enkeltes arbeidstid, men for perioden 1. april 2006 til 31. desember 2006. Tvisten knyttet seg til tariffperioden 2006–2008, hvor partsforholdet på arbeidstakersiden var YS/Parat. Da SAFE i praksis fulgte opp offshorebilaget overfor SAFE-medlemmer og SAFE fra 2008 var part i avtalen, ble det lagt til grunn at både Parat og SAFE måtte oppføres som saksøkere. Pådømmelsen ble delt, slik at det ble avsagt dom for den generelle forståelsen av tariffavtalen. Merknader om forhandlingskravet.

Arbeidsrettens dom 12. mai 2011. Tariffavtale – tariffbundethet, omfang.

Norsk Sjøoffisersforbund og Norsk Trålförening har inngått overenskomst vedrørende skipsførere og styrmenn på ferskfisk-/rundfrysetrålere. Tvisten gjaldt om Nordøytrål AS gjennom sitt medlemskap i Norsk Trålförening var bundet av denne overenskomsten. Selskapet hadde ikke på klar og utvetydig måte tatt forbehold mot å bli tariffbundet, og den historiske utviklingen kunne ikke begrunne at selskapet var ubundet av tariffavtalen. M/Tr Nordøytrål måtte anses som ferskfisk-/rundfrysetråler, slik at overenskomsten etter sitt innhold fikk anvendelse for arbeidet. Det forhold at selskapet ved avlønning fulgte bestemmelsen for konsumtrålere i overenskomst inngått mellom Fiskebåtrederens Forbund og Norsk Trålförening på den ene side og Landsorganisasjonen i Norge (LO) og Norsk Sjømannsforbund på den annen side var ikke avgjørende i forhold Norsk Sjøoffisersforbund. Overenskomsten fikk derfor anvendelse for Norsk Sjøoffisersforbunds medlemmer på fartøyet.

Arbeidsrettens dom 26. mai 2011. Sykelønn etter endt permisjon. Folketrygdloven.

Hovedtariffavtalen i KS-området § 8 har bestemmelser om lønn under sykdom m.m. som gir arbeidstaker bedre rettigheter enn etter folketrygdloven. Bakgrunnen for tvisten var at en arbeidstaker hadde blitt syk i løpet av permisjonstiden. Spørsmålet var om retten til sykelønn fra arbeidsgiver i slike tilfeller var betinget av at arbeidstaker hadde gjeninntredt i stillingen. Arbeidsretten kom til at det ikke kunne oppstilles noe krav om gjeninntreden, jf. ARD 1994 side 231. Paragraf 8 måtte forstås slik at arbeidstaker som har tiltrådt en stilling, og etter avtale har hel eller delvis permisjon fra denne med forhåndsbestemt tidspunkt for gjeninntreden i denne stillingen, har rett til sykelønn fra det avtalte tidspunktet på grunnlag av den stilling vedkommende skulle ha gjeninntredt. Dissens 5-2.

Arbeidsrettens dom 26. mai 2011. Sykelønn etter endt permisjon. Folketrygdloven.

Hovedtariffavtalen i KS-området § 8 har bestemmelser om lønn under sykdom m.m. som gir arbeidstaker bedre rettigheter enn etter folketrygdloven. Bakgrunnen for tvisten var at en arbeidstaker hadde blitt syk i løpet av permisjonstiden. Spørsmålet var om retten til sykelønn fra arbeidsgiver i slike tilfeller var betinget av at arbeidstaker hadde gjeninntredt i stillingen. Arbeidsretten kom til at det ikke kunne oppstilles noe krav om gjeninntreden, jf. ARD 1994 side 231. Paragraf 8 måtte forstås slik at arbeidstaker som har tiltrådt en stilling, og etter avtale har hel eller delvis permisjon fra denne med forhåndsbestemt tidspunkt for gjeninntreden i denne stillingen, har rett til sykelønn fra det avtalte tidspunktet på grunnlag av den stilling vedkommende skulle ha gjeninntredt. Dissens 5-2.

Arbeidsrettens dom 21. juni 2011. Arbeidstid

Overenskomsten mellom Norske Film- og TV-produsenters forening og Norsk Filmforbund var ikke til hinder for at det i standard ansettelsesavtale ble inntatt bestemmelser om gjennomsnittsberegning av alminnelig arbeidstid. Overenskomsten hadde ingen uttrykkelig regulering av spørsmålet, og ut fra det som var opplyst om meklingsforløpet var det ikke holdepunkter for å oppstille nærmere vilkår for på hvilket tidspunkt det kunne inngås avtale om gjennomsnittsberegning eller krav om at dette måtte inntas i særskilte dokumenter.

Arbeidsrettens dom 21. juni 2011. Tariffavtale - begrep. Fagforeningsbegrepet

Det var inngått skriftlig avtale om blant annet bonus for ansatte i Edgar Gjerstad AS 9.

juli 2002. Bonusordningen ble forlenget i 2004 og 2006. Sommeren 2008 sa alle ansatte med unntak av én opp sine stillinger. Det oppsto deretter tvist om rett til bonus for 2008. Tvisten ble brakt inn for de alminnelige domstoler, hvor arbeidsgiver ble frifunnet. Etter at lagmannsrettens dom var anket til Høyesterett ble det tatt ut søksmål for Arbeidsretten og gjort gjeldende at bonusavtalen var en tariffavtale etter arbeidstvistloven § 1 nr. 8. (Anke til Høyesterett ble nektet fremmet.) Arbeidsretten kom til at avtalen ikke var en tariffavtale fordi den ikke var inngått med en fagforening i arbeidstvistlovens forstand, jf. § 1 nr. 3. De krav som måtte stilles til en fagforenings uavhengighet ble ikke ansett oppfylt. Det var heller ikke holdepunkter for å legge til grunn at partene hadde ment å forplikte seg tariffrettslig.

Arbeidsrettens dom 4. juli 2011. Endring av arbeidsplan. Overtidsgodtgjørelse. Partsstilling. Arbeidsrettens domsmyndighet.

Partene var bundet av overenskomsten mellom Norges Rederiforbund og Sammenslutningen av fagorganiserte i energisektoren (SAFE) for flyttbare offshoreinnretninger samt plattformboring m.v. på permanent plasserte innretninger på norsk kontinentalsokkel. Grunnet annen arbeidstakers sykefravær, ble arbeidstakers første oppholdsperiode fremskyndet med én uke. Spørsmålet var om overenskomsten punkt 3.3 ga arbeidstaker krav på overtidsgodtgjørelse for den første uken. Arbeidsretten kom til at en annen arbeidstakers sykdom i det foreliggende tilfellet var en driftsmessig årsak som ga arbeidsgiver rett til å endre arbeidstakers arbeidsplan, og at overenskomstens punkt 3.4 fikk anvendelse. Rett til overtidsgodtgjørelse følger da av punkt 5.3. Etter punkt 5.3 foreligger rett til overtidsgodtgjørelse dersom tid om bord overstiger 2/6. Arbeidstaker hadde fått overtidsgodtgjørelse for tid ut over 14 dager om bord, men ikke for den første uken. Arbeidstaker var angitt som saksøker sammen med fagforeningen. Etter arbeidstvistloven § 8 tilligger søksmålsretten de overordnede parter i tariffavtalen, og arbeidstaker kunne ikke ha status som part på saksøkersiden. Krav om overtidsgodtgjørelse kunne tas med i henhold til arbeidstvistloven § 9.

Arbeidsrettens dom 28. september 2011. Loss of licence-forsikring

Pilotavtalen mellom NHO/NHO Luftfart/SAS og YS/Parat/Scannor Flygerforening stiller som vilkår for opptak i LOL-forsikring at vedkommende ikke tidligere har mottatt engangserstatning fra «denne» forsikringen. Spørsmålet var om dette omfattet enhver LOL-erstatning, eller bare omfattet utbetaling av LOL-erstatning etter Pilotavtalen. Arbeidsrettens flertall kom til at det ikke var tilstrekkelige holdepunkter i den rettslige og faktiske bakgrunnen for å tolke ordlyden innskrenkende. Utbetaling fra LOL-ordningen i Braathens utelukket derfor ikke fra opptak i forsikringsordningen. Dissens 5-2.

Arbeidsrettens dom 30. september 2011. Arbeidstid. Skiftarbeid. Prosess. Avvisning. Forhandlingskravet.

Overenskomst mellom HSH og NITO bilag 5 har bestemmelse om redusert arbeidstid for blant annet «[v]anlig 2-skiftarbeid som verken går lørdag aften eller i helligdagsdøgnet». Bestemmelsen bygger på arbeidstidsbilaget innenfor LO–NHO-området. Det var ikke holdepunkter for å tolke bilaget i overenskomsten annerledes enn innenfor LO-NHO-området. Det måtte ses hen til og legges betydelig vekt på definisjonene som ble utarbeidet av Skiftarbeiderutvalget i NOU 1979:56, jf. også ARD 2005 side 1. Den omtvistede arbeidstidsordningen kunne ikke anses som en 2-skiftordning ut fra de elementer som kjennetegner en slik ordning. Da tvisten oppsto var arbeidstakerne tilknyttet selskapet Eurofins Norsk Miljøanalyse AS. Etter at stevning var tatt ut ble arbeidstakerne overført til søsterselskapet Eurofins Norsk Matanalyse AS, og søsterselskapet ble trukket inn i saken. Saksøkte anførte at saken måtte avvises i forhold til Eurofins Norsk Matanalyse AS fordi kravet til tvisteforhandlinger ikke var oppfylt, og fordi det forut for overføringen var oppnådd enighet med NITO om den aktuelle arbeidstidsordningen. Dette førte ikke frem. Arbeidstidsordningen var i det vesentlige videreført etter overføringen. Forhandlingskravet i arbeidstvistloven § 18 nr. 2 var oppfylt ved at den aktuelle arbeidstidsordningen hadde vært tvisteforhandlet forut for overføringen. Enigheten som var oppnådd med de tillitsvalgte i Eurofins Norsk Matanalyse AS kunne heller ikke begrunne avvisning: Den tariffrettslige tvisten besto før overføringen og hadde ikke fått sin løsning på overføringstidspunktet.

Arbeidsrettens dom 10. oktober 2011. Dekning av egenandel og kostgodtgjørelse for kurs for leger i spesialisering.

Leger i spesialisering får på nærmere vilkår dekket reise- og oppholdsutgifter fra Utdanningsfond III ved deltakelse på kurs, men med en egenandel på 500 kroner. Spørsmålene i saken var om arbeidsgiver pliktet å dekke egenandelen, samt om leger i spesialisering hadde krav på dekning av kostgodtgjørelse. Arbeidsretten kom til at leger i spesialisering ikke hadde krav på dekning av egenandel etter hovedavtalen mellom Spekter og Akademikerne v/Akademikerne Helse. Deltakelse på nødvendige kurs for leger i spesialisering var ikke «etter- og videreutdanning i samsvar med virksomhetens behov» etter hovedavtalen § 44. Arbeidsretten kom til at det forelå rett til dekning av kostgodtgjørelse etter B-dels overenskomsten mellom Helse Stavanger HF og Den norske legeforening. Det fulgte av overenskomsten § 3.5 om kurs- og reiseutgifter at ansatte får dekket utgifter i henhold til statens reiseregulativ. Kostgodtgjørelse omfattes av statens reiseregulativ. Det var ikke holdepunkter for at kostgodtgjørelse skulle falle utenfor, eller at leger i spesialisering ikke skulle omfattes av bestemmelsen.

Arbeidsrettens dom 13. oktober 2011. Arbeidskamp. Sympatiaksjoner

Etter Hovedavtalen LO-NHO § 3-6 nr. 4 er det et vilkår for bruk av sympatiaksjon til støtte for krav overfor uorganiserte bedrifter at kravet ikke går videre enn NHOs tariffavtaler for tilsvarende bedrifter. Tvisten gjaldt en varslet sympatiaksjon i 2007 i forbindelse med krav om opprettelse av tariffavtale i bedriften Sentrum Røntgeninstitutt AS. Bedriften meldte seg inn i Spekter og sympatiaksjonen ble ikke gjennomført. Arbeidsretten kom enstemmig til at det var fremsatt et «krav» overfor røntgeninstituttet. Arbeidsrettens flertall la til grunn at NHO ikke hadde tariffavtaler for «tilsvarende bedrifter», og at den varslede sympatiaksjonen derfor ikke var tariffstridig. Særskilte merknader om ARD 1976 side 104 (Kryssset-saken) og vurderingen av om kravet «går videre enn» tariffavtaler for tilsvarende bedrifter. Dissens 5-2.

Arbeidsrettens dom 31. oktober 2011. Utlevering av lønnsopplysninger om uorganiserte. Ufravikelighetsnormer.

Spørsmålet i saken var om arbeidsgiver på grunnlag av de ulovfestede ufravikelighetsnormer var forpliktet til å utlevere opplysninger om uorganisertes lønn, lønnsgruppe og ansiennitet til de lokale tillitsvalgte i forbindelse med lokale lønnsforhandlinger. Arbeidsretten tok ikke stilling til om forhandlings- og organisasjonsmønsteret i Spekter-området i seg selv var til hinder for ufravikelighetsvirkninger. Ulovfestede ufravikelighetsnormer kunne uansett ikke gi grunnlag for å kreve utlevert slike opplysninger som var krevd i det konkrete tilfellet: Etter A-dels overenskomsten mellom Spekter og LO Stat hadde lokale tillitsvalgte rett til relevant informasjon mv., men ikke rett til innsyn på individnivå om uorganiserte. Det var ikke hjemmel for informasjon utover dette. På denne bakgrunn gikk Arbeidsretten derfor ikke inn på forholdet til personopplysningsloven.

Arbeidsrettens dom 31. oktober 2011. Utlevering av lønnsopplysninger om uorganiserte. Ufravikelighetsnormer

Spørsmålet i saken var om arbeidsgiver på grunnlag av de ulovfestede ufravikelighetsnormer var forpliktet til å utlevere opplysninger om uorganisertes lønn, lønnsgruppe og ansiennitet til de lokale tillitsvalgte i forbindelse med lokale lønnsforhandlinger. Det var ikke bestridt at uorganiserte som utførte arbeid som falt inn under overenskomstens omfangsbestemmelse skulle avlønnes i samsvar med Landsoverenskomsten for elektrofag mellom NHO og LO. Bedriftsinterne tillegg ble gitt ut fra kriterier som utelukkende eller i det vesentlige var av subjektiv karakter. De tillitsvalgte var ikke med på disse vurderingene, og kontrollbehov kunne da ikke begrunne innsyn i hva den enkelte uorganiserte hadde fått. Lokale tillitsvalgte fikk

anonymiserte lister over uorganisertes lønn. Disse opplysningene ga dem tilstrekkelig grunnlag for å påse at overenskomsten og særavtalen ble praktisert likt også overfor uorganiserte.

Arbeidsrettens dom 24. november 2011. Arbeidsgivers styringsrett.

Avisbudavtalen mellom NHO/MBL og LO/NTF § 2 har blant annet regler om forandring og oppmåling av budruter. Den daglige distribusjonstid, eventuelt snitt på årsbasis, og lengde i kilometer fastsettes av «bud/tillitsvalgte og bedrift i fellesskap». Spørsmålet var om arbeidsgiver i kraft av styringsretten ensidig kunne fastsette distribusjonstid dersom partene ikke kom til enighet. Arbeidsretten kom til at bestemmelsen var slik å forstå at partene måtte bli enige om fastsettelse av distribusjonstid. Dersom partene ikke kom til enighet, var det ikke adgang for arbeidsgiver til å fastsette distribusjonstid ensidig i kraft av styringsretten. Avisbudavtalen ga ikke anvisning på løsningsmekanismer dersom partene ikke ble enige, og det var derfor partene som måtte fastsette nærmere regler for løsning av slike tvister.

Arbeidsrettens dom 24. november 2011. Ventetidsbetaling. Prosess - avvisning. Rettskraft

Overenskomst mellom Norges Rederiforbund (NR) og LO/Industri Energi punkt 3.2, sjuende ledd har bestemmelse om godtgjørelse for ventetid på innretningen når det ikke arbeides. I ARD 2002 side 437 ble det lagt til grunn at det ikke forelå rett til ventetidsbetaling når fartøyet lå ved kai og arbeidstakerne var innlosjert på land og sto fritt til å avvikle fritiden på land. I ARD-2009-8 ble det lagt til grunn at det forelå rett til ventetidsbetaling i situasjoner hvor arbeidstaker var innlosjert om bord og kunne avvikle fritid på land. Arbeidsretten kom til at LO/Industri Energi ikke kunne få medhold. ARD-2009-8 ga ikke grunnlag for å fravike den tolkning av bestemmelsen som var lagt til grunn i dommen fra 2002. Det var heller ikke andre forhold som tilsa en annen vurdering av bestemmelsen. Saken kunne ikke avvises på det grunnlag at spørsmålet om rett til ventetidsbetaling måtte anses endelig avgjort ved ARD 2002 side 437. Selv om partsforholdet var det samme, var tvistetemaet tolkning av Arbeidsrettens tidligere avgjørelser. Det var i tillegg fremmet et nytt tariffrettslig etterbetalingskrav.

Arbeidsrettens dom 24. november 2011. Ventetidsbetaling.

Overenskomst mellom Norges Rederiforbund (NR) og Sammenslutningen av Fagorganiserte i Energisektoren (SAFE) punkt 3.3, sjuende ledd har bestemmelse om

godtgjørelse for ventetid på innretningen når det ikke arbeides. I ARD 2002 side 437 hadde Arbeidsretten i forhold til den tilsvarende bestemmelsen i overenskomsten mellom NR og LO/NOPEF (nå Industri Energi) kommet til at det ikke forelå rett til ventetidsbetaling når fartøyet lå ved kai og arbeidstakerne var innlosjert på land og sto fritt til å avvike fritiden på land. I ARD-2009-8 kom Arbeidsretten til at det forelå rett til ventetidsbetaling etter den samme bestemmelsen i overenskomsten mellom NR og LO/Industri Energi i situasjoner hvor arbeidstaker var innlosjert om bord og kunne avvike fritid på land. Arbeidsretten kom til at SAFE ikke kunne få medhold. Uttalelser i ARD-2009-8 ga ikke grunnlag for å fravike den forståelsen som Arbeidsretten var kommet til i 2002. Det var ikke andre forhold som tilsa en annen vurdering av bestemmelsen. Dissens 6-1.

Arbeidsrettens dom 14. desember 2011. Tariffbundethet. Fusjon

Risavika Havneservice AS, som var bundet av Rammeavtalen mellom NHO/LTL og LO/NTF, ble med virkning fra 14. februar 2011 fusjonert med ASCO Norge AS. Arbeidsretten kom under dissens 5-2 etter en konkret vurdering av fusjonens formål og virkning til at aksjelovens regler om fusjon i det foreliggende tilfellet ikke hadde som konsekvens at Rammeavtalen var bindende for ASCO. Merknader om arbeidsmiljølovens regler om tariffavtalens stilling ved virksomhetsoverdragelse.

Arbeidsrettens dom 22. desember 2011. Lønn – sykepenger

Hurtigruten ASA hadde frem til 1. juni 2009 praksis med forskuttering av sykepenger. Rederiet endret praksis med virkning fra 1. juni 2009, slik at rederiet etter utløpet av arbeidsgiverperioden kun dekket differansen mellom tariffmessig lønn og de sykepenger som utbetales fra NAV: Arbeidsretten kom enstemmig til at Overenskomsten § 7.4 ikke påla rederiet en tariffrettslig plikt til å forskuttere sykepenger. Arbeidsretten kom under dissens 4–3 til at praksis med forskuttering av sykepenger ikke var en oppnådd fordel i rederiet etter overenskomsten § 1.4.

5.2 Begrunnede kjennelser

Arbeidsrettens kjennelse 26. januar 2011. Prosess. Bevisavskjæring

I tvist om fortolkning av Rikslønnsnemndas kjennelse i sak nr. 1/2010 (jf. Arbeidsrettens dom 9. februar 2011), ble det i stevningen opplyst at Rikslønnsnemndas formann ville bli ført som vitne om forståelsen av kjennelsen. Arbeidsretten kom til at de hensyn som lå til grunn for bevisforbudet i tvisteloven § 22-4 gjorde seg gjeldende

på tilsvarende måte for medlemmer av Rikslønnsnemnda. Det måtte derfor legges til grunn at verken formannen eller andre medlemmer av Rikslønnsnemnda kunne føres som vitner om forståelsen av kjennelsen. Merknader om adgangen til å føre bevis knyttet til andre sider ved Rikslønnsnemndas kjennelse og om anvendelse av de bevisregler som gjelder for de alminnelige domstoler i Arbeidsretten.

Arbeidsrettens kjennelse 15. desember 2011. Prosess. Stansing

I tvist mellom LO og NHO om avskjedigelse av tillitsvalgt var tariffstridig og ugyldig, fremsatte NHO begjæring om stansing under henvisning til at Oslo tingrett skulle behandle spørsmålet om avskjeden var ugyldig etter arbeidsmiljølovens regler. Avgjørelsen – som ble truffet av Arbeidsrettens leder – kom til at det ikke var tungtveiende grunner som talte for stansing av saken.

Vedlegg 1

Arbeidsretten

Statistisk oversikt for
året 2011

A	<u>Møter</u>	
	Offentlige møter til hovedforhandling	26
	Befaringer	0
	Møter til rådslagning og domsavsigelser	26
	Totalt antall møter i løpet av året	52
B	<u>Saker</u>	
	Saker overført fra 2011	24
	Saker innkommet i løpet av året	39
	Totalt antall saker til behandling	63
C	<u>Av disse er:</u>	
	Frafalt eller forlikt før hovedforhandling, hevet ved kjennelse	15
	Forlikt under rettsmøte, hevet ved kjennelse	0
	Overført til lokal arbeidsrett, atvl. § 7 nr. 4	0
	Samtykke til direkte innbringelse etter atvl. § 7 nr. 5 ikke gitt	0
	Avgjort ved dom eller kjennelse	26
	Totalt antall saker avgjort i løpet av året	41
	Antall saker som er ført over til 2012	22

Vedlegg 2

**MEDLEMMER OG VARAMEDLEMMER AV ARBEIDSRETTEEN PER
1. JANUAR 2011***I faste stilling:*

<i>Arbeidsrettens leder:</i>	Jakob Wahl (kst.), Røyken
<i>Arbeidsrettens nestleder:</i>	Tron Løkken Sundet, Oslo
<i>Konstituert dommer:</i>	Marit B. Frogner, Oslo

Ved kongelig resolusjon 22. august 2008 ble disse oppnevnt som medlemmer og varamedlemmer av Arbeidsretten for perioden 1. september 2008 til 31. august 2011:

Som medlemmer ved behandling av saker etter arbeidstvistloven:

1. Tove Stangnes, Kongsvinger
2. Kjell Bjørndalen, Skotselv
3. Lars Chr. Berge, Bærum
4. Terje Solberg, Moss

Som medlemmer ved behandling av saker etter tjenestetvistloven:

1. Odd Jørgen Sørensen, Åmot
2. Berit Irene Tolg, Oslo
3. Kjell Otto Bjørnå, Bærum
4. Ingrid Haugen, Oslo

Som varamedlemmer:

For Arbeidsrettens leder Jakob Wahl (kst.), nestleder Tron Løkken Sundet og

konstituert dommer Marit B. Frogner:

1. Lagdommer Hedda Remen, Bærum
2. Lagdommer Eirik Akerlie, Oslo
3. Pensjonert lagdommer Gunvald Gussgard, Bærum
4. Pensjonert høyesterettsdommer Magnus Aarbakke, Asker
5. Pensjonert høyesterettsdommer Trond Dolva, Asker
6. Høyesterettsdommer Gunnar Aasland, Bærum
7. Spesialrådgiver Georg Fredrik Rieber-Mohn, Ringerike
8. Lagdommer Sveinung Koslung, Ski
9. Professor Asbjørn Kjønstad, Oslo

For Tove Stangnes og Kjell Bjørndalen:

1. Olav Støylen, Oslo
2. Arnfinn Nilsen, Bamble

3. Hildegunn Brune, Stranda
4. Roger Andersen, Ullensaker
5. Laila-Brith Josefson, Fredrikstad
6. Gerd Torkildson, Førde
7. Bjarne Wiik, Rælingen
8. Dag Sjøgaard, Elverum
9. Sven Arne Sørensen, Ringerike
10. Kristin Kvaalen, Porsgrunn
11. Karin Liabø, Bærum
12. Roar Meland, Bærum
13. Didrik Coucheron, Bærum
14. Flemming Otto Hansen, Horten
15. Kenneth Hatteberg, Straume
16. Kjell Sellevoll, Bergen
17. Bjørn Ressem, Bærum
18. Anne Berit Tandberg, Lier
19. Elisabeth Franck Danielsen, Skien

For Terje Solberg og Lars Chr. Berge

1. Tore Ulleberg, Stavanger
2. Jostein Gaasemyr, Oslo
3. Vidar Bøhn, Nesodden
4. Bjørg Hjelmås, Oslo
5. Einar Østerdahl Poulsson, Bærum
6. Ingrid Røssland, Bergen
7. Per Chr. Andersen, Sandefjord
8. Astrid Sommerstad, Kongsberg
9. Trond Norang Lesjø, Lillehammer
10. Anne Cathrine Moseng, Malvik
11. Roy S. Vabog, Sandefjord
12. Bente Svendsgam, Drangedal
13. Thor Boger, Ski
14. Karin Ask-Henriksen, Drammen
15. Sven Tore Valsø, Skien
16. Hilde Brit Christiansen, Stavanger
17. Roald Andreas Mikkelsen, Oslo
18. Gro Sjørbø, Hamar
19. Thor Johansen, Ski
20. Anne-Britt Nilsen, Oslo
21. Thorstein Larsen, Skedsmo
22. Sten Aage Østby, Oslo
23. Cathrine Lødrup, Bærum
24. Inger Elisabeth Meyer, Asker
25. Gaute Krokann, Bærum
26. Jan Lillevik, Bergen
27. Karin Elisabeth Holme, Ski
28. Kjersti Johansen, Bærum
29. Tom S. Vadholm, Oslo

30. Magne Nærum, Sunndalsøra
31. Malvin Nilsen, Risøyhamn
32. Elsa Nysveen, Nes
33. Arne Andreas Melander, Bergen
34. Merete Karin Soløy, Nesodden
35. Magnhild Brekke, Bergen
36. Siren Wenche Berg Nordal, Bergen
37. Bjørn Pettersen, Oslo
38. Hege Inger Tryggvason, Bærum
39. Rune Sjørdalen, Tønsberg
40. Sylvi Haftorn, Råde
41. Sikke Næsheim, Oslo
42. Eva Hvam, Oslo
43. Eivind Karstein Sporse, Ålesund
44. Else Horge Aspelin, Nes
45. Kjetil Høvde, Harstad
46. Anders Heen, Ås
47. Gro Elisabeth Skjærvik, Stjørdal

For Odd Jørgen Sørensen og Berit Irene Tolg:

1. Gro Standnes, Oslo
2. Brit Renngård, Oslo
3. Beate Rødsand, Tønsberg
4. Vivian Ellingsen Gootaa, Oslo
5. Arne Jørgen Olafsen, Oppegård
6. Live Rasmussen, Oslo
7. Anders Løvholen, Oppegård
8. Solfrid Agersten, Oslo
9. Erik Grønvold, Oslo
10. Sissel Aurstad, Steinkjer
11. Bente E. Moe, Oslo
12. Gunnar Nesse, Bergen
13. Arvid Skåren, Bærum

For Kjell Otto Bjørnå og Ingrid Haugen:

1. Ingrid S. Høymork, Oslo
2. Tore Auberg, Oslo
3. Aase Skjebstad, Oslo
4. Jan Helge Pettersen, Oslo
5. Tone Westlie, Oslo
6. Sjur Tveit, Oslo

Vedlegg 3

**MEDLEMMER OG VARAMEDLEMMER AV ARBEIDSRETTEEN PER
1. SEPTEMBER 2011***I faste stillinger:*

<i>Arbeidsrettens leder:</i>	Jakob Wahl (kst.), Røyken
<i>Arbeidsrettens nestleder:</i>	Tron Løkken Sundet, Oslo
<i>Konstituert dommer:</i>	Marit B. Frogner, Oslo

Ved kongelig resolusjon 10. juni 2011 ble disse oppnevnt som medlemmer og varamedlemmer av Arbeidsretten for perioden 1. september 2011 til 31. august 2014:

Som medlemmer ved behandling etter arbeidstvistloven

1. Tove Stangnes, Kongsvinger
2. Kjell Bjørndalen, Øvre Eiker (LO)
3. Terje Solberg, Moss (NHO)
4. Lars Chr. Berge, Bærum (NHO)

Som medlemmer ved behandling etter tjenestetvistloven

1. Morten Øye, Frogn (LO Stat) (ny)
2. Turid Lilleheie, Drammen (LO Stat) (ny)
3. Kjell Otto Bjørnå, Bærum
4. Ingrid Haugen, Oslo

Som varamedlemmer for leder Jakob Wahl, nestleder Tron Løkken Sundet og konst. dommer Marit Bjørånesset Frogner:

1. Lagdommer Hedda Remen, Bærum
2. Lagdommer Eirik Akerlie, Oslo
3. Pensjonert høyesterettsdommer Trond Dolva, Asker
4. Spesialrådgiver Georg Fredrik Rieber-Mohn, Ringerike
5. Lagdommer Sveinung Koslung, Oslo
6. Professor Asbjørn Kjønstad, Oslo
7. Pensjonert høyesterettsdommer Karenanne Gussgard, Bærum
8. Pensjonert høyesterettsdommer Kirsti Coward, Oslo
9. Pensjonert høyesterettsdommer Lars Oftedal Broch, Oslo
10. Pensjonert høyesterettsdommer Karin M. Bruzelius, Oslo
11. Pensjonert høyesterettsdommer Eilert Stang Lund, Oslo
12. Lagdommer Tone Aasgaard, Oslo

Som varamedlemmer for Tove Stangnes og Kjell Bjørndalen:

1. Per Østvold, Oslo (LO)
2. Arnfinn Nilsen, Bamble (LO)
3. Hildegunn Brune, Stranda (LO)
4. Finn Erik Thoresen, Oslo (LO)
5. Gerd Torkildson, Førde (Unio)
6. Dag Sjøgaard, Elverum (Unio)
7. Laila-Brith Josefsen, Fredrikstad (Unio)
8. Kristin Kvaalen, Porsgrunn (Unio)
9. Bjarne Harald Wik, Rælingen (Unio)
10. Ingunn Alver, Askøy (Unio)
11. Didrik Coucheron, Bærum (YS)
12. Flemming Otto Hansen, Horten (YS)
13. John Giæver, Oslo (YS)
14. Kenneth Hatteberg, Fjell (YS)
15. Anne Berit Tandberg, Lier (Akademikerne)
16. Svein Nordenson, Oslo (Akademikerne)
17. Hilde Møllerstad, Bærum (Akademikerne)
18. Julius Okkenhaug, Skedsmo (Akademikerne)
19. Rolf Jacobsen, Asker (Akademikerne)
20. Roger Johansen, Sarpsborg (NITO)
21. Lisbeth Andersen, Tromsø (NITO)
22. Svein Erik Andersen, Kristiansand (NITO)
23. Gry Andersen, Tromsø (NITO)

Som varamedlemmer for Terje Solberg og Lars Chr. Berge:

1. Tore Ulleberg, Stavanger (NHO)
2. Jostein Gaasemyr, Oslo (NHO)
3. Axel Thuve, Bærum (NHO)
4. Bjørg Hjelmås, Oslo (NHO)
5. Helge Bjørneby, Halden (NHO)
6. Ingrid Johansen, Fredrikstad (NHO)
7. Sigbjørn Eikefjord, Hamar (KS)
8. Sunniva Berntsen, Bærum (KS)
9. Arne Nils Johansen, Harstad (KS)
10. Bente Svendsgam, Drangedal (KS)
11. Harald Røed, Fjell (KS)
12. Astrid Sommerstad, Kongsberg (KS)
13. Per Chr. Andersen, Sandefjord (KS)
14. Roy S. Vabog, Sandefjord (KS)
15. Thor Boger, Ski (Spekter)
16. Roald Andreas Mikkelsen, Oslo (Spekter)
17. Randi Johanne Løvland, Oslo (Spekter)
18. Karin Ask-Henriksen, Drammen (Spekter)
19. Hilde Brit Christiansen, Stavanger (Spekter)
20. Thor Johansen, Ås (Spekter)
21. Gro Sørbø, Hamar (Spekter)
22. Rolv Eldar Økland, Asker (Spekter)

23. Sten Aage Østby, Oslo (HSH)
24. Wendla Cathrine Faye Lødrup, Bærum (HSH)
25. Thorstein Larsen, Skedsmo (HSH)
26. Christina Styrvold Wiggen, Bærum (HSH)
27. Jan Lillevik, Bergen (HSH)
28. Karin Elisabeth Holme, Ski (HSH)
29. Inger Elisabeth Meyer, Asker (HSH)
30. Kjersti Solheim Johansen, Bærum (HSH)
31. Tom Sverre Vadholm, Oslo (Norges Rederiforbund)
32. Lisbeth Andersen, Oslo (Finansnæringens Arbeidsgiverforening)
33. Odd Audun Granås, Oslo (Finansnæringens Arbeidsgiverforening)
34. Synneva Kjærsteen Vethe, Oslo (Finansnæringens Arbeidsgiverforening)
35. Rune Lindnes, Lindås (Finansnæringens Arbeidsgiverforening)
36. Christel Aase Hovrind, Lier (Finansnæringens Arbeidsgiverforening)
37. Bente Rebnor, Fjell (Finansnæringens Arbeidsgiverforening)
38. Lars Kåre Smith, Oslo (Finansnæringens Arbeidsgiverforening)
39. Leif Petter Fjellin, Kongsberg (Finansnæringens Arbeidsgiverforening)
40. Joar K. Eikås, Vestby (SAMFO)
41. Hanne Veiby, Oslo (SAMFO)
42. Bjørn Neverlien, Lillehammer (SAMFO)
43. Eva Lomelde, Bergen (SAMFO)
44. Arne Andreas Melander, Bergen (PBL)
45. Merete Karin Soløy, Nesodden (PBL)
46. Hanne Rennemo, Asker (PBL)
47. Per Helge Myren, Ålesund (PBL)
48. Trond Røkke, Trondheim (PBL)
49. Kjetil Tuvin Hopen, Bergen (PBL)
50. Magnhild Brekke, Bergen (PBL)
51. Hege Inger Tryggvason, Bærum (PBL)

Som varamedlemmer for Morten Øye og Turid Lilleheie:

1. Odd Jørgen Sørensen, Modum (LO Stat)
2. Gro Standnes, Oslo (LO Stat)
3. Erik Grønvold, Oslo (Unio)
4. Live Rasmussen, Oslo (Unio)
5. Solfrid Agersten, Oslo (Unio)
6. Arild Sandstøl, Time (Unio)
7. Kjetil Rekdal, Bergen (Unio)
8. Vivian Ellingsen Gotaas, Oslo (Akademikerne)
9. Vegard Munthe Ommedal, Oslo (Akademikerne)
10. Kathinka Mohn, Oslo (YS)

Som varamedlemmer for Kjell Otto Bjørnå og Ingrid Haugen:

1. Ingrid S. Høymork, Oslo
2. Tore Auberg, Oslo
3. Aase Skjebstad, Oslo

4. Jan Helge Pettersen, Oslo
5. Tone Westlie, Oslo
6. Sjur Tveit, Oslo